

SPIS TREŚCI

Wstęp

I. Jacek Ostaszewski, Nowe kino, nowa narracja

Narracja klasyczna

Narracja modernistyczna

Otwarte zakończenie

Bohater

Alienacja

Subiektywizacja

Oddramatyzowanie

Funkcja przypadku

Uwagi końcowe

Propozycje lektur

II. Tadeusz Lubelski, W cieniu Nouvelle Vague. Kino francuskie 1959-1968

Francuska forpocztą przełomu nowofalowego

Dlaczego we Francji?

Bunt edypalny

Kult autora-reżysera

Start rozłożony na dekadę

Linia lumièrowska i linia dellucowska

Pięciu autorów z „Cahiers”, czyli miłośnicy psów

Truffaut

Godard

Chabrol

Rohmer

Rivette

Pięcioro autorów z Rive Gauche, czyli miłośnicy kotów

Resnai

Malle

Varda

Demy

Franju

Cinéma-vérité, czyli francuski wariant kina bezpośredniego

Rouch

Marker

Reichenbach

Autorzy spokrewnieni

Wielcy wujowie

Krewni komicy

Przyszywany wujek hiszpański

Blizsi i dalsi kuzyni

„Francuska jakość” – kontynuacja

Późne lata mistrzów

Odmiana libertyńska

Autorzy nieautorzy

Królowie box-office'ów, czyli kino popularne

Chronologia

Propozycje lektur

III. Alicja Helman, Visconti, Fellini, Antonioni: wielcy autorzy kina włoskiego

Luchino Visconti: tajemnicza doskonałość

Trylogia niemiecka

Testament i pożegnanie

Federico Fellini: film to ja!

Pod auspicjami Junga

Rzym – wczoraj i dziś

Obrazy prowincji

Trylogia hermetyczna

Giulietta i Marcello

Film ostatni

Antrakty

Michalangelo Antonioni: „uchwycić ten rozdźwięk”

Tetralogia

Rzeczywistość, tożsamość, ucieczka

Krąg się zamyka

Chronologia

Propozycje lektur

IV. Tadeusz Szczepański, Ingmar Bergman i nowe kino skandynawskie

Szwecja

Reforma

Bergman wyjeżdża na wyspę

Społeczne kino Bo Widerberga i Jana Troella

W orbicie Bergmana

Bergman żegna się z filmem

Lata 70.

Dania

Kopenhaska Nowa Fala

Społeczny realizm, Olsen redivivus i wesołe porno

Norwegia

Nowofalowe incydenty

Rok dziewcząt

Finlandia

W punkcie zerowym

Pokolenie Nowej Fali

Chronologia

Propozycje lektur

V. Olga Katafiasz, Nowe kino brytyjskie: „trzeba przyjąć odpowiedzialność”

Likwidacja Imperium

Młodzi Gniewni: „istotne jest to, jakiej Anglii chcemy”

„Pracą do tego nie dojdiesz!”

„Spojrzyć z gniewem za siebie”

„Muszę biec, nie wiedząc po co”

„Nie należy im pozwolić, żeby nami orali”

„Pogoń za bohaterem”
„Nie chcę być częścią całości”
„O człowieku, który chciał być małpą”
Inne spojrzenie
Beatlesi i Bond
Chronologia
Propozycje lektur

VI. Arkadiusz Lewicki, Prawdziwy koniec klasycznego Hollywoodu. Kino amerykańskie w latach sześćdziesiątych

Przemiany Hollywoodu
Koniec funkcjonowania kodeksu produkcyjnego
Ewolucja kina gatunków
Zmierzch mitu Dzikiego Zachodu
Ostatnie dźwięki musicalowej muzyki
Kino historyczne i wojenne
Kino fantastyczno-naukowe
Inne gatunki filmowe
Komedia i (melo)dramaty, czyli równouprawnienie płci
Przemiany społeczne i filmowe dramaty
Podsumowanie
Chronologia
Propozycje lektur

VII. Mirosław Przyłipiak, Kino bezpośrednie: rewolucja w dokumentalizmie

Kanadyjczycy
Primary
Drew Associates
Formuła estetyczna
Problematyka rasowa
Struktura rywalizacji
Estetyka ruchu: deklaracje a rzeczywistość
Lata 1963-1970
Kino bezpośrednie wobec „dekady protestu”
Konflikt rasowy
Filmy muzyczne, kontrkultura, hipisi
Konserwatywna Ameryka
Lata siedemdziesiąte
Podsumowanie
Chronologia
Propozycje lektur

VIII. Iwona Sowińska, Kino Czechosłowacji: cud i po cudzie

1963-1965: Długi przednówek
Organizacja kinematografii i szkolnictwa filmowego
Początki Nowej Fali
Echa wojny
Kino popularne: w bąbelkach lemoniady
1966-1969: Wielki przypływ

Przeszłość na nowo
Pora rozliczeń
W kręgu filmowych przypowieści
Z dala od polityki?
Świadectwa dokumentalne
Lata siedemdziesiąte: (niezupełna) amnezja
Chronologia
Propozycje lektur

IX. Tomáš Hučko, Jadviga Hučková, Nowy film węgierski

Lata sześćdziesiąte
Między kinem klasycznym a modernizmem
Węgierski modernizm filmowy
Film dokumentalny
Kino popularne
Lata siedemdziesiąte
Nowa generacja
Stylizacja twórcza
Filmy rozliczeniowe
Pomiędzy dokumentem i fabułą
Film dokumentalny
W przedpokoju postmodernizmu?
Chronologia
Propozycje lektur

X. Anita Bielańska, Spadkobiercy neorealizmu i włoskie kino gatunków

Kino autorskie
„Nie można żyć bez Rossellini”
W stronę spektaklu politycznego
Kino gatunków
„Commedia all’italiana” – śmiech przez łzy
Spaghetti western – pewnego razu we Włoszech
Horror w Cinecittà
Kino „kanibalistyczne”
Giallo i poliziesco: La dolce morte
Chronologia
Propozycje lektur

XI. Kamil Minkner, Brazylijskie cinema nôvo i inne kinematografie Ameryki Łacińskiej

Od manifestów do koncepcji Trzeciego Kina
Strategia krytyczna
Cinema nôvo
Różnorodność tematyczna cinema nôvo
Zróżnicowanie estetyczne nurtu
Bilans cinema nôvo
Kubańskie kino rewolucyjne
Problematyka kina kubańskiego w latach 60. i 70.
Poetyka kina kubańskiego
Kino walczące

Autorzy osobni
Armando Robles Godoy
Alejandro Jodorowsky
Podsumowanie
Chronologia
Propozycje lektur

XII. Krzysztof Loska, Kino japońskie epoki nowofalowej

Narodziny Nowej Fali
Buntownicy bez powodu
Film jako narzędzie walki ideologicznej
Kino niezależne
Film jako narzędzie antropologiczne
Nowa Fala i kino erotyczne
Seksualność i polityka
Erotyzm i duchowość
Nowy film samurajski
Nihilizm i przemoc
Nowofalowe inspiracje
Demitologizacja gatunku
Kino gangsterskie
Realistyczna odmiana filmu gangsterskiego
Japońskie opowieści niesamowite
Chronologia
Propozycje lektur

XIII. Konrad Klejsa, Kino kontestacji w Stanach Zjednoczonych i Europie Zachodniej

Kino kontestujące / kino o kontestacji
Stany Zjednoczone
Włochy
Republika Federalna Niemiec
Wielka Brytania
Francja
Bilans
Chronologia
Propozycje lektur

XIV. Andrzej Pitrus, Film awangardowy w latach 1960-1980

Jonas Mekas
Beatnicy
Konceptualiści
by Brakhage
Kino strukturalne
Kult szatana
„Porozmawiajmy o moich filmach...”
Kamp
Nowe treści, nowe obszary
Brytyjczycy
Francja

Kooperatywy i akcje
Inne kraje europejskie
Realna awangarda w realnym socjalizmie
Chronologia
Propozycje lektur

XV. Andrzej Gwóźdź, Po obydwu stronach muru: kinematografie niemieckie

Nowe Kino Niemieckie – więcej niż fala
W szponach cudu gospodarczego, czyli mizarii kinowej c.d.
Młodzi w starym kinie
Oberhausen – pierwsze uderzenie
Efekt z opóźnionym zapłonem
Gorączka lat 1967-1968, czyli jak zabierano się do rzeczy
Autorzy w natarciu
Jesienne porachunki
Na fali, czyli kino wielkiej czwórki
Kino NRD – nowofalowy powiew i filmy „królicze”
Niebo podzielone
Filmy „królicze”, czyli co ma królik do „półkownika”
Sygnały z ekranu
Chronologia
Propozycje lektur

XVI. Miłosz Stelmach, Kino Jugosławii: przez ciemne okulary

Na drodze odnowy
Novi film
Czarna fala wzbiera
Kontestacja, konfrontacja, kapitulacja
Poza nową falą
Znów od początku - kino Jugosławii po 1973 roku
Chronologia
Propozycje lektur

XVII. Paweł Sitkiewicz, Film animowany w epoce kina autorskiego i narodowych szkół animacji

National Film Board of Canada
Czechosłowacki film lalkowy
Animacja ograniczona w Ameryce i Europie
Animacja radziecka od odwilży do stagnacji
Polska szkoła animacji
Chronologia
Propozycje lektur

XVIII. Joanna Wojnicka, Kino sowieckie lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych

Ojcowie i dzieci
Debiutanci
Połowa lat sześćdziesiątych – restalinizacja
Kino republik

Kino autorskie pod nadzorem
Komedia. Kino popularne. Ekranizacje
Chronologia
Propozycje lektur

XIX. Michał Lesiak, Rafał Syska, Renesans Hollywoodu: kino amerykańskie lat siedemdziesiątych

Odrodzenie
Od rozpaczy po euforię
Director Superstar
Nouveaux genres
Hippis staje się yuppie
Art Ltd.
Styl technologii
Bogactwo epoki
Postkontestacyjny krytycyzm
(Kontr)kontrkultura
Hard-core i ultra-violence
Czas samotnych mścicieli
Wzorce z Hongkongu
Militarna klęska i artystyczne sukcesy
W kleszczach paranoi
Powrót do szafy
Blaxploitation
Soft-bunt
Kino gatunków: odrodzenie i eksploatacja
Konserwatywne apokalipsy
Ostatni kowboje
Łabędzi śpiew musicalu
Kino gangsterskie w cieniu ojca chrzestnego
Horror. Zło bliżej widza
Nowe nadzieje i lęki kina science fiction
Mitologizowanie i odbrażawianie przeszłości
Reżyserzy gwiazdami
Robert Altman
Woody Allen
John Cassavetes
Hal Ashby
Brian De Palma
Nowe modele produkcji
Chronologia
Propozycje lektur

XX. Tycjan Gołuński, Change sans risque? Kino francuskie po Nowej Fali (1968-1984)

Kinowe „zdobywanie mowy” w teorii
„Co ma choć trochę godności...” – Stany Generalne Kina Francuskiego
„Dzieci paradygmatu” wobec pułapek filmowej identyfikacji
Kinowe „zdobywanie mowy” w praktyce: historia, polityka, płęć
Kruszenie mitów: Algieria, okupacja, France profonde
Policja czuwa nad miastem, czyli szukanie formuły kina popularnego

„Czarownice”
„La Nouvelle Vague... sexuelle”
Między Minuitystami a Midi-Minuitystami
Nowa Fala i nowe pokolenie
Nowa Fala – kontynuacje
Jean i ferajna (Eustache, Pialat, Doillon, Garrel... i inni)
Jakie pokolenie?
Generacja Bof i kultura śmiechu
Poszerzanie kina
Pożegnania (Buñuel, Tati, Bresson)
Film – instrument antropologiczny
Chronologia
Propozycje lektur

XXI. Bartosz Kazana, Dekada indywidualności: kino brytyjskie lat siedemdziesiątych

Druga fala kina społecznego: Ken Loach i Mike Leigh
Ironia i melancholia: Lindsay Anderson, Stanley Kubrick, John Schlesinger
W kręgu przemocy: Alan Clarke, Stephen Friers, John Mackenzie
Mistrzowie na rozdrożu: Joseph Losey, Tony Richardson
Cinema of excess: Nicolas Roeg, Ken Russell
Debiutanci
Chronologia
Propozycje lektur

XXII. Rafał Syska, Kino greckie lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych

1960-1966: W pełnym słońcu
Królestwo Finos Films
Ze wsi do miast
Goście z zagranicy
Łuski greckich wojen
Wieczne powroty mitów
Mistrz intymnych emocji
1967-1974: Zaćmienie
Emigranci
Pełna mobilizacja
Turystyka seksualna
Tele-tsunami
Nowe kino greckie
Pierwszy dojrzały film
1975-1980: We mgle, czyli lata
Wojaże przez historię
Epigoni i prorocy
Epilog na stokach Akropolu
Chronologia
Propozycje lektur

XXIII. Kamila Żyto, Kino hiszpańskie w cieniu dyktatury Franco

Apertura w kraju Franco
Inżynierowie kinematograficznego cudu

Od Salamanki do Perpignan
Reformy w kinematografii
Realizm, neorealizm i czarny humor
Nowe Kino Hiszpańskie
Szkoła Barcelońska
Schyłek frankizmu i transformacja ustrojowa
Zmiany w kinematografii
Kino opozycji i historycznego rewizjonizmu
Światy wewnętrzne Carlosa Saury
Kino „trzeciej drogi” (Tercera Via)
Kino komercyjne
Nowa komedia hiszpańska, czyli comedia madrileña
Chronologia
Propozycje lektur

XXIV. Sebastian Jagielski, Polska: Nie tylko Kino Moralnego Niepokoju

1962-1968: Pod znakiem Uchwały
Anty-superprodukcje
Kino gatunków
Polska Nowa Fala
1969-1981: W stronę Kina Moralnego Niepokoju
Kino Młodej Kultury
Poetyka oniryczna
Kino dziedzictwa
Kino Moralnego Niepokoju
Sezon „Solidarności”
Chronologia
Propozycje lektur

XXV. Grażyna Stachówna, Kino indyjskie

Bollywood – kino komercyjne
Lata sześćdziesiąte
Lata siedemdziesiąte
Kino autorskie – bengalska trójca
Satyajit Ray
Ritwik Ghatak
Mrinal Sen
Nowe kino indyjskie
Chronologia
Propozycje lektur

XXVI. Marek Haltof, Australijska Nowa Fala

Australijski rząd a lokalny przemysł filmowy
Dekada lat sześćdziesiątych: Zwiastuny kina narodowego
Początek lat siedemdziesiątych: Twórcy zagraniczni w Australii
Ocker films
Filmy historyczne – „gatunek AFC
Peter Weir i Piknik pod Wiszącą Skałą
Gallipoli i Sprawa Moranta

Kino autorskie: Paul Cox
Kino popularne
Problematyka społeczna
Aborygeni
Podsumowanie
Chronologia
Propozycje lektur

XXVII. Inne kinematografie

Afrykańskie kino postkolonialne – Katarzyna Zwolak i Tadeusz Lubelski
Chiny – Jacek Flig
Kanada – Joanna Rzońca
Iran – Elżbieta Wiącek
Izrael – Jakub Wydrzyński
Rumunia – Magdalena Bartczak

Indeks nazwisk (oprac. Krzysztof Siwoń)
Indeks filmów (oprac. Krzysztof Siwoń)
Noty o autorach